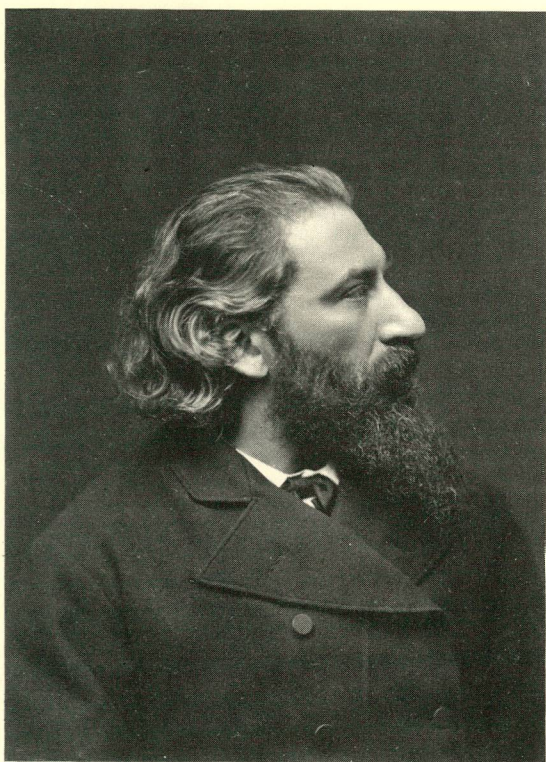

HIEL, Emmanuel (geschreven Emanuel), letterkundige (Sint-Gillis-Dendermonde 31 mei 1834 - Schaarbeek 27 augustus 1899).

Zijn jeugd bracht deze tuinierszoon te Dendermonde door, waar hij de gemeenteschool volgde en daarna de titel van „ondermeester” verwierf. Na steenhouwer te zijn geweest werd hij in 1853 klerk in een touwslagerij en in 1856 boekhandelaar; in 1857 verhuisde hij naar Brussel, werd tolbeambte en, na de afschaffing van het stedelijk octrooi-recht in 1860, beambte aan het „Vlaamsch Bureau” van het ministerie van binnenlandse zaken. In 1867 werd hij leraar voor declamatie aan het Koninklijk Conservatorium, in 1869 tevens secretaris-bibliothecaris van het Koninklijk Nijverheidsmuseum. In 1878 werd hij ridder in de Leopoldsorde, in 1879 liberaal gemeenteraadslid te Schaarbeek, in 1886 lid van de Koninklijke Vlaamse Academie voor Taal- en Letterkunde. Aan zijn graf werden lijkredes uitgesproken door o.m. N. de Tière, J. de Vriendt, P. van Langendonck, W. Gijsels, K. Bogaerd, F. Reinhard. In 1907 werd zijn standbeeld te Schaarbeek onthuld.

Hiel debuteerde in 1855 in de Gazette van Dendermonde en kreeg aanmoediging van zijn stadgenoot Prudens van Duyse, bij wiens oom, dr. Van Duyse, vader Hiel een tijdlang tuinier was. Te Brussel maakte hij kennis met de latere hoogleraar Alfons Willems, die hem van lectuur voorzag en hem vermoedelijk introduceerde in de vereniging Vlamingen Vooruit!, in wier jaarboekje voor 1859 de dichter Hiel reeds vertegenwoordigd is (naast o.m. J. de Geyter, G.J. Dodd, E. Moyson). Vriendschap met Moyson en de democratische geest van de Brusselse vereniging brachten hem ertoe zijn eerste bundel, Looverkens bij onze stambroeders de Hoogduitschers geplukt (1859, onder pseudo-

niem G. Hendrikssone), uit te geven ten bate van de stakende Gentse wevers; de bundel, die vertalingen van Bodenstedt, Düringsfeld, Geibel, Heine, Lenau en Uhland bevat, wijst ook op zijn Germaanse sympathieën en oriëntering, die hem na de Frans-Duitse oorlog van 1870 inspireren tot het (door Klaus Groth in het Duits vertaalde) huldevers „Hoe zullen wij u danken, o Duitse broërschaar” en die hem nog in 1894 een Ode aan Bismarck ingeven.

De Vlaamsgezindheid van Hiel, die in de Brusselse cafés een legendarische figuur was – o.m. door zijn weigering Frans te spreken of te verstaan –, uitte zich in honderden gelegenheidsgedichten, strijdliederen, historische evocaties (o.m. Breidel en De Coninc) enzovoort, in zijn bedrijvigheid in verenigingen als het Willemsfonds, De Distel, het Kunstgenootschap van Brussel, Geen Taal geen Vrijheid, de Vlaamsche Wacht (waarvoor hij het Wachtlied schreef) en in zijn medewerking aan bladen en tijdschriften als het Nederduitsch (sinds 1868 Nederlandsch) Tijdschrift (waarvan hij in 1867-'68 de leiding had), Flandria, De Zweep, Het Laatste Nieuws en andere. In 1876 was hij secretaris van het 15de Nederlandsch Congres; in 1879 werd hij, met J.F.J. Heremans, A. Wauters en Alfons Willems, lid van de commissie voor de Nederlandstalige straatnamen te Brussel.

Van de grootste betekenis was zijn omgang, sinds 1864, met de uit Parijs teruggekeerde Peter Benoit. Het radicale en in het volk wortelende flamingantisme van Hiel, gepaard aan een ondogmatische vrijzinnigheid, beïnvloedde Benoit diepgaand. Hiel werd tevens Benoits tekstdichter: de oratoriums Lucifer (1865) en De Schelde (1868) en een groot aantal liederen, waartoe ook populair geworden fragmenten als Het Lied der Vlamingen (Waar Maas en Schelde vloeien, uit De Schelde) gerekend moeten worden.

WERKEN: *Volledige Werken*, verzameld door Laura Hiel, 6 dln. (1933-'34).

LITERATUUR: H. Baccaert, *Emanuel Hiel. Zijn leven en zijn werk* (1909); - Omeros (H. Hiel), *Hieliaden ofte Uilenspiegelingen van Dichter Emanuel Hiel* (1929); - M. Sabbe, *Benoit en Hiel*, in *Verlagen en Mededelingen van de Kon. Vl. Academie voor Taal- en Letterkunde* (1934, p. 749-756); - A. Corbet, *Peter Benoit en de Vlaamsche letteren*, in *Dietsche Warande en Belfort*, (1941, nrs. 1-6); - A. Corbet, *Peter Benoit. Leven, werk en betekenis* (1944); - H.J. Elias, *Geschiedenis van de Vlaamse Gedachte*, III (1964).

LUDO SIMONS